

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА
КУЛЬТУРИ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 101 Екологія

Освітня програма –

Рік навчання 1, семестр 1

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 4

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сербенюк Ганна Анатоліїна

bojruw@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5288>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основною метою цієї навчальної дисципліни є підготовка студентів до: виконання обов'язків викладача закладу вищої освіти; проведення екологічно спрямованої науково-виховної роботи та до керівництва дослідницькою роботою студентів екологічного спрямування; організації навчально-виховного процесу в навчальних закладах. Студенти опанують знання з основ теорії педагогіки вищої школи, основними компонентами структури навчання та екологічного виховання студентів, що сприятиме розвитку у студентів ОС «Бакалавр» зачатків педагогічного мислення та здатності орієнтуватися в полі педагогічних феноменів. Тому вивчення курсу «Основи екологічної освіти та культури» займає важливе місце в системі підготовки ОС «Бакалавр».

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК7 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

Програмні результати навчання

ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.

ПРН19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/практична/самостійна)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
I семестр				
Здача всіх практичних робіт та виконання самостійних робіт відбувається у тому числі на платформі eLearn				
Змістовний модуль 1. Гуманітарний чинник як основа екологічної парадигми розвитку				
Тема 1. Вступ до екологічної етики.	2/2/5	Знати сутність екологічної етики. Встановити зв'язок з іншими науками. Охарактеризувати структуру екологічної етики та значення екологічної етики.	Здача практичної роботи №1. Історичний стану культури України	10

Тема 2. Історія екологічної етики.	2/2/6	Знати історію екологічної етики за кордоном в Україні. Екологічна етика і відносини з природою.	Здача практичної роботи №2. Екологічна етика як елемент екологічної культури	10
Тема 3. Цінності та права природи	2/2/5	Розглянути цінності природи, конфлікти цінностей і природоохоронні мотивації. Моральні агенти і моральні партнери. Права природи.	Здача практичної роботи № 3. Екологічна етика як елемент екологічної культури. Виконання самостійної роботи № 1. Міжнародне співробітництво та екологічна етика	10 20
Тема 4. Напрями екологічної етики	2/2/6	Розглянути такі питання Екологічні принципи при обговоренні прав тварин. Потреби (інтереси) людини. Екоцентризм і біоцентризм як напрями екологічної етики.	Здача практичної роботи № 4. Екоетичні принципи відношення до природи і правила справедливого вирішення конфліктних ситуацій	10
Тема 5. Практичне застосування екологічної етики.	2/2/4	Розглянути такі питання Екологічна етика народні традиції і релігія. Морально-релігійні мотиви захисту дикої природи. Екоетичні принципи ставлення до природи. Етичні принципи заповідної справи. Альтернативи збереження біорізноманіття	Здача практичної роботи № 5. Діяльність людини та екологічні кризи	10
Модульна робота 1	10/10/26	Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тем, які включені до модуля №1	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
Сума балів за Модуль №1				100
Змістовий модуль 2. Основи екологічної освіти				
Тема 6. Екологічна освіта як складова екологічної культури.	2/2/5	Розглянути такі питання. Мета і завдання екологічної освіти. Стратегія екологічної освіти. Технології екологічної освіти. Методи екологічної освіти.	Здача практичної роботи № 6. Формування екоосвідомості населення України	10
Тема 7. Концептуальні основи екологічної освіти	2/2/4	Розглянути такі питання. Система неперервної екологічної освіти та її структура. Рівні сформованості екологічної освіти. Головні принципи екологічної освіти. Неформальна і формальна екологічна освіта.	Здача практичної роботи № 7. Предмет, задачі, основні категорії екологічної освіти. Вища школа як педагогічна система	10

Тема 8. Форми організації екологічної освіти	3/2/5	Розглянути такі питання. Мета, зміст та структура екологічної освіти. Умови ефективності засвоєння знань у процесі формування екологічної освіти. Форми організації навчальної роботи з екології. Співвідношення різноманітних видів навчально-пізнавальної діяльності і екологічного спрямування..	Здача практичної роботи № 8. Організація навчального процесу в системі екологічної підготовки фахівців	10
Тема 9. Методи організації екологічної освіти	2/2/4	Розглянути такі питання: Методика формування екологічних понять. Активність молоді у навчальній діяльності. Проектні технології навчання екології. Впровадження інноваційних методів навчання.	Здача практичної роботи № 9. Процес екологічного виховання у ЗВО.	10
Тема 10. Впровадження екологічної освіти та екологічних досліджень в Україні	2/2/4	Розглянути такі питання. . Концепція екологічної освіти України. Наукові екологічні дослідження в Україні. Внесок кожного студента у збереження довкілля	Здача практичної роботи № 11. Міжнародні та українські екологічні організації і завданнями, які вони покликані виконувати Виконання самостійної роботи № 2. Екологічні проблеми парків м. Києва	10 20
Модульна робота 2	10/10/22	Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тем, які включені до модуля №2	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
Сума балів за Модуль №2				100
Змістовний модуль 3 Основи екологічної культури				
Тема 11. Екологічна культура як діяльність.	2/2/3	Розглянути такі питання Екологізація сільського господарства. Екологізація медицини. Екологізація виробництва. Екологізація духовно-практичної діяльності.	Здача практичної роботи № 11. Екологічні аспекти життя людини.	10
Тема 12. Екологізація людської діяльності	2/4/3	Розглянути такі питання Передумови виникнення екогомології. Проблема взаємодії людини і довкілля у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників.	Здача практичної роботи № 12. Здоровий спосіб життя – гармонія розвитку людини з природою	10
Тема 13. Екологізація медицини	3/2/3	Розглянути такі питання Екологізація медицини. Природні фактори навколишнього середовища, які негативно впливають на здоров'я людини. Медична екологія.	Здача практичної роботи № 13. Екологічні особливості аграрної галузі. Екологічно чисті технології	10

Тема 14. Взаємодія людини і природи в умовах глобальної екологічної кризи	2/2/3	Розглянути питання поняття “криза”. Сутність екологічних криз. Типологія екологічних криз. Природні екологічні кризи. Антропогенні екологічні кризи. Генетико-ієрархічна	Здача практичної роботи № 14. Медицина та її роль в контролі життєдіяльності людини Виконання самостійної роботи № 3 Перспективи екологізації розвитку України	10 20
Модульна робота 3	9/10/12	Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тем, які включені до модуля №2	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
Сума балів за Модуль №2				100
Навчальна робота	30/30/60	середньозважене двох модулів помножене на 0,7		70
Екзамен		30% від загальної оцінки за курс		30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Всі лабораторні і самостійні роботи мають закінчуватися власним висновком, щодо отриманого результату. Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	не зараховано
0-59	незадовільно	

Рекомендовані джерела інформації

- Коваль, Ю. (2023). ОБ’ЄКТИВНА ОЦІНКА РІВНЯ СФОРМОВАНOSTI ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖІВ. *Актуальні питання у сучасній науці*, (6 (12)).
- Маленко, Я. В., Ворошилова, Н. В., Перерва, В. В., & Поздній, Є. В. (2023). Основи екології: практикум з навчальної дисципліни для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров’я людини).
- Сафранов, Т. А., & Ільїна, В. Г. (2022). Проблеми екологічної освіти: методичні вказівки для семінарських занять для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 «Екологія» рівня вищої освіти «магістр» ОПП «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Екологічна безпека» (галузь знань 10–Природничі науки).
- Совгіра, С. (2023). ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА В АСПЕКТІ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, (2), 17-24.
- Філімонова, Т. (2023). ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ. *Věda a perspektivy*, (10 (29)).

6. Ardoin, N. M., Bowers, A. W., & Gaillard, E. (2020). Environmental education outcomes for conservation: A systematic review. *Biological conservation*, 241, 108224. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320719307116>
7. Kopnina, H. (2020). Education for the future? Critical evaluation of education for sustainable development goals. *The Journal of Environmental Education*, 51(4), 280-291. https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00958964.2019.1710444?casa_token=PuXgBjtOuXAAA%3A_oFCCLZxY1jcDMZvUBoP4aRuy_KKXDq03wkn8IKLP4ckRJoWO-SOLj5h3rOLRS3QELVOA_-ywcRrig
8. Mandryk, O., Maliovanyi, M., & Orfanova, M. (2019). Екологічна освіта для сталого розвитку. *Ecological Safety and Balanced Use of Resources*, (1 (19)), 130-139.
9. Boca, G. D., & Saraçlı, S. (2019). Environmental education and student's perception, forsustainability. *Sustainability*, 11(6), 1553. <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/6/1553>

Інформаційні ресурси

1. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України <https://mepr.gov.ua/>
2. Міністерство освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua>
3. Національне агентство з забезпечення якості вищої освіти України <https://naqa.gov.ua/>
4. Всесвітній фонд дикої природи <https://wwf.ua/about-wwf/about-wwf/>
5. Програма ООН з довкілля (ЮНЕП) <https://www.unep.org/>
6. Міжнародний союз охорони природи (МСОП) <https://www.iucn.org/>
7. Національний Еразмус+ офіс в Україні <https://erasmusplus.org.ua/>
8. Національна команда експертів з реформування вищої освіти

<https://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komanda-ekspertiv-here.html>